

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI

Jaargang 22 nr. 4 : oktober - november - december 2000

Fam. BROSENS-FEETERS, J.
KERKSTRAAT 48
2328 HOOGSTRATEN

243034/137

Afgiftekantoor : 2320 Hoogstraten

V.U. : Wim Verschraegen, Vooraard 10, 2322 Minderhout

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van **NATUURWERKGROEP MARKVALLEI**
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

- * NATUURPUNT MARKVALLEI VZW
- * J.N.M. MARKVALLEI VZW
- * V.M.P.A. HOOGSTRATEN VZW
- * V.M.P.A. DE KLAMPER VZW
- * V.E.L.T. NOORDERKEMPEN VZW

Natuurpunt Markvallei VZW :

Voorzitter

Drej Oomen
Klein Eyssel 29 a
2328 Meerle
☎ 03/315.02.45 (☎ 0476/53.58.44)

Secretaris

Wim Verschraegen
Vooraard 10
2322 Minderhout
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

Penningmeester

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41 (☎ 0495/26.74.41)

Werkgroep Beleid

Marcel Adriaensen
Venneweg 2
2321 Meer
☎ 03/315.90.40

Werkgroep Natuurstudie

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 0479/93.21.12

Werkgroep Reservaten en Ondervoorzitter

Jef Leestmans
Engstraat 36
2340 Beerse
☎ 03/314.26.73 (☎ 0475/69.53.53)

Werkgroep Natuureducatie

Drej Oomen (zie hoger)

J.N.M. Markvallei VZW

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 0479/93.21.12

V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 Wortel
☎ 03/314.22.55

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overmaking van 4 € op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "'t Bieteutje 2004".

WEBSITE NATUURWERKGROEP MARKVALLEI : users.pandora.be/markvallei/

Voorwoord

We hebben een schitterende zomer achter de rug. We moesten immers niet naar zuidelijke streken om zuiderse vlinders te zien, oranje luzernevlinders en kolibrievlinders vlogen er in vele tuinen.

Ook de jnm heeft weer een prachtig kamp achter de rug met prachtige waarnemingen. Hierover vind je meer in de piepteut.

De wintermaanden zijn ideale maanden om gezellig een diareeks te bekijken. Zo is er op 4 november de reeks van Jorn over bever, wolf, beer en wissent en zal entomoloog Dick Klees op 13 december een reeks verzorgen over insecten.

In november is nog een verlengd weekend gepland naar Lac Du Der, een groot meer in Frankrijk waar duizenden kraanvogels te bewonderen zijn. Hierover vind je nog een artikeltje in deze bieteut.

Wim Verschraegen

Dia-avonden

Knus wordt het in de winter. Dan wordt het ook weer aantrekkelijk om de warmte van het Jan Spannenburgmuseum op te zoeken en er te genieten van de lichtbeelden die ervaren fotografen op de muur toveren. Wat bezielt hen om uren in het nat gras te liggen om uiteindelijk een foto van een ontegenelijk klein beestje op pellicule te kunnen vastleggen? Als we de dia's te zien krijgen wordt wellicht duidelijker welke drijfveren hen uitdagen om elke keer beter te doen. De dia-avonden die ons worden gereserveerd worden er overigens enkele om de vingers af te likken. Beroepsfotograaf Dick Klees mogen we ondertussen als een goeie bekende beschouwen en Jorn kennen we allemaal al veel langer. Dick laat ons prachtige foto's van insecten zien, Jorn deelt met ons zijn passie voor zoogdieren en de reizen naar het onbekende en vooral ook onvoorspelbare. Noteer de data (ze staan in de kalender) in je agenda en zie dat je er bij bent.

Beheer van graslanden

We hebben ons voorgenomen om eens in enkele eenvoudige artikels de voornaamste beheerswerken te overlopen. We hebben het vermoeden dat niet iedereen op de hoogte is van het waarom van sommige ingrepen. Begrijpelijk want het vellen van bomen bijvoorbeeld kan soms raar overkomen als dit gedaan wordt door een natuurvereniging. Deze onduidelijkheden willen we rechtzetten in de volgende artikelenreeks. We willen op een duidelijke en eenvoudige manier het wat en waarom van beheer verduidelijken. Laat ons van start gaan met het graslandbeheer.

1. Wat zijn graslanden

Graslanden zijn begroeiingen die gedomineerd worden door meerjarige grassoorten en grasachtige planten (zoals zegges) die als kenmerk hebben dat er nooit strooisel ophoping is door maaien of begrazing.

Graslanden kunnen zeer veel plantensoorten bevatten, maar dit is natuurlijk allemaal afhankelijk van enkele factoren.

-*De grondsoort*= is iets waar we (zo goed als) geen invloed op kunnen uitoefenen

-*De waterhuishouding*= zeer moeilijk te beïnvloeden, maar in sommige gevallen doenbaar.

-*Het beheer*= hetgeen er op de graslanden gedaan wordt (maaien, beweiden, (over)bemesten...), hierover gaan we het nu hebben.

Het beheer voor graslanden (beheerd door een natuurvereniging) kan zijn:

-Maaien, - beweiden en begrazen, -maaien en nabegrazen, -bemesten, -het beïnvloeden van de waterhuishouding.

We zullen ze allemaal even overlopen en ze zo mogelijk toetsen aan een praktijkvoorbeeld uit het Hoogstraatse.

2. Maaibeheer

Vaak worden graslanden beheerd via deze methode, dit houdt in dat we de graslanden maaien en het maaisel daarna afvoeren. De bedoeling hiervan is dat we via het maaisel extra voeding uit de bodem wegvoeren en hierdoor de grond armer maken, een verschralingbeheer met als tweede even belangrijk effect het ijler worden van de vegetatie waardoor andere

planten kunnen kiemen. Veel planten hebben een nitraat- en fosfaatarme grond nodig om op te groeien, op bemeste grond kunnen enkel een paar soorten opdringerige planten groeien. (Brandnetel, distels, ridderzuring, etc...)

Het werkt ook zeer goed om opdringerige planten zoals brandnetels weg te krijgen, als we maaien geven we de bodem weer licht zodat planten die onder brandnetels geen licht krijgen kans op ontkiemen krijgen.

Maaien heeft dus twee voordelen:

-men maakt de bodem voedselarmer, zodat er een verbeterd biotoop ontstaat voor vele plantensoorten.

-Men geeft de bodem meer licht zodat planten meer kans krijgen op ontkieming.

Het is zeer belangrijk dat alle maaisel afgevoerd wordt. Anders krijgt men een verrijking van de grond door de verrotting van de planten en krijgt men een laag van afgestorven planten op de bodem waarin zaden niet kunnen kiemen, dit noemen we een 'viltlaag'. Maai dus nooit meer af dan men in staat is af te voeren!

Het maaitijdstip moet voor ieder grasland individueel gezien worden. Men kijkt hiervoor -1- naar de soorten planten. Voor de meeste soorten mag men niet vroeg maaien (de Grote Markmeander te Meerle wordt pas in augustus gemaaid om oa. de Grote Pimpernel tot zaadzetting te laten komen).

Op sommige plaatsen is het belangrijk dat men zo -2- veel mogelijk maait om een snelle afvoer van voedingsstoffen te verkrijgen, tot 3-4 keer op een jaar. (Dit doen we aan de Markmeander te Meersel Dreef en de meander aan de Zandberg, om distels, brandnetels en ridderzuring weg te krijgen).

Op nog andere plaatsen -3- maait men wanneer het kan, dit is het geval op zeer natte graslanden zoals de Lage Beemd aan de Halsche Beemden.

Sommige stukken zal men slecht -4- om de paar jaar maaien, rietvelden en ruigtevelden (zo is er een stukje aan de Grote Markmeander). Deze ruigtevelden zijn vaak zeer interessant voor dieren.

Als vuistregels kunnen we stellen:

- Hoe schraler en hoe droger, hoe later.
- Zeer voedselrijk grasland drie of meer maal per jaar
- Voedselrijk grasland: tweede helft juni of eerste helft juli en nazomer-

herfst

- Blauwgrasland, nat schraalland: begin juli -half augustus
- Droge, schrale graslanden: september, oktober
- Rietland: winter
- Wanneer broedvogels in voedselrijke graslanden: juni of juli
- Wanneer broedvogels in schraalland; na 1 augustus
- Insecten en amfibieën kunnen vaak ook latere maaitijdstippen vereisen

Wat gebeurt er met het afgevoerde maaisel?

- Het maaisel kan omgevormd worden tot hooi. Dit kan dan dienen als wintervoedsel voor begrazingsdieren of verkocht worden aan landbouwers.
- Een tweede mogelijkheid is het composteren van het maaisel. Dit kan later dienen als biologische groenbemester op plekken waar men gewassen teelt. (Zoals de graanvelden van afd. Natuur te Wortel Kolonie).
- Als derde kunnen we het stockeren aan een hoek van het maaiveld. Dit is echter ten zeerste af te raden, en mag eigenlijk enkel in uiterste nood om te dienen als tijdelijke opslag. (Wegens enorme verrijking in de directe omgeving van het maaisel)

Hoe maaïen?

Hier zullen we niet te ver op in gaan omdat het niet onmiddellijk te maken heeft met de bedoelingen van het beheer. Laat ik even vertellen dat we met van alles kunnen maaïen, van de zeis tot een pottenmaaier aangedreven door een tractor. We kunnen afvoeren met de riek, of met een balenpers. De ene methode is al schadelijker voor de fauna als de andere, maar men moet keuzes maken.

Belangrijk zijn:

1. De kostprijs
2. De bodemdruk, insporing moet ten allen tijde vermeden worden.

3.Beweiden en begrazen

Dit zijn eigenlijk twee verschillende zaken. Bij beweiding heeft men een veel grotere veedichtheid per hectare dan bij begrazing (Intensieve en extensieve begrazing.) en is ook seizoensgebonden.

Begrazingsbeheer wordt tegenwoordig vaak toegepast en er zijn niet weinig discussies rond. De bedoeling is vaak een natuurlijk karakter te

geven aan het grasland en het gebied (maaïen is veel kunstmatiger) en het is minder schadelijk voor de fauna.

Ook wordt er vaak gedacht dat het een weinig arbeidsintensieve bezigheid is, men laat immers de dieren het werk doen. De praktijk heeft ons echter anders geleerd. (Men moet afspanningen maken en onderhouden, de dieren moeten verzorgd worden, bijgevoerd,...)

Het grootste en belangrijkste verschil tussen begrazing en maaibeheer zit hem in het verschrallen. Bij begrazing wordt er geen voeding uit de bodem onttrokken bij maaibeheer wel.

Begrazingsbeheer is te zien te Wortel Kolonie en de effecten zijn nog duidelijk zichtbaar aan de Halsche Beemden.

Maar goed, we zullen in een latere 'Bieteut' nog een speciaal artikel schenken aan begrazing waarin we het zullen hebben over de soorten begrazing, de effecten op de natuur, de gebruikte dieren en de voor en nadelen.

4. Maaïen en nabegrazen

Een goed voorbeeld van dit beheer vinden we aan ons reservaat 'De Aschputten' langs de Mark. Dit wordt twee maal gemaaid (in juni en in augustus), in oktober worden hier nog 2 of 3 pony's aangebracht voor een nabegrazing van een week of 3.

De bedoeling hiervan is het materiaal dat na de laatste maaibeurt is opgeschoten weg te laten eten. Hierdoor ontstaat een (zeer) korte grasmat waarin soorten (zoals Pinksterbloem) veel licht krijgt en zodoende goede kiemingsmogelijkheden krijgen in het voorjaar. Tevens worden er voedselrijkere stukken verkregen daar paarden latrines (soort toilet) vormen.

Deze vorm van graslandbeheer maakt steeds meer aanhangers. Een nadeel is natuurlijk dat men vaak dubbel werk heeft. Het afmaken van het grasland komt als extra werk buiten het maaibeheer.

5. Bemesting

Stelregen is hoe schraler hoe beter. Hierbij verdwijnen een aantal mesofiele (aan half tot matig voedselrijk gebonden) planten zoals Knolsteenbreek of ze komen in kleiner aantal voor. Dit betekent dat deze plant van nature hier ook weinig of niet zou voorkomen, daar we in onze Kempen steeds te maken hebben gehad met schrale toestanden.

Buiten natuurlijke bemesting wordt dit in een reservaat niet toegepast en is het ook wettelijk verboden.

6. Beïnvloeden van de waterhuishouding

Bij de waterhuishouding hebben we twee zeer belangrijke elementen waarmee we moeten rekening houden:

- de waterkwaliteit
- de waterkwantiteit (hoeveelheid)

Op de waterkwaliteit hebben we meestal zo goed als geen invloed omdat dit beïnvloed wordt door allerlei andere factoren, vervuiling en vermesting vanuit andere stukken, zure regen, voedselarm,...

De waterkwantiteit kan men sturen.

Het oppervlaktewater kan men sturen door regelbare sluisjes of vaste overlaten. (Zoals sinds kort gebeurd aan de Grote Markmeander met een sluisje → onder meer i.v.m. het maaibeheer).

Als men een te droog grasland vernat moet men wel altijd oppassen met vreemd water omdat dit vaak een totaal andere samenstelling heeft als het oorspronkelijke water, wat een enorme invloed heeft op de vegetatie.

Op kwel(bron)water hebben we dan weer zo goed als geen invloed, daar het grondwaterpeil vaak door de wijde omgeving wordt bepaald. Bij een dalend grondwaterpeil moet men dus niet instinctief oppervlaktewater invoeren in het gebied. Vaak heeft dit nefaste gevolgen daar kwelwater vaak basischer (minder zuur) en kalkrijker is dan het vaak zure oppervlaktewater.

Zo, dit was het eerste artikel i.v.m. het beheer van natuurreservaten. We hebben het zo eenvoudig mogelijk proberen te houden. In de volgende 'Bieteut' komt het vervolg dat zal gaan over begrazingsbeheer.

*Bart Hoeymans
Jef Leestmans*

Vrije dialezingen eigen leden

Naar jaarlijkse gewoonte houden we ook deze winter een dia-avond voorbehouden aan reeksen van onze eigen leden. Wie een reisverslag of een reeks over een bepaalde diersoort, plant, natuurgebied, ... wil geven op 7 januari dient voor 10 december dit mee te delen aan Wim Verschraegen.

Plantgoedactie

Dit najaar organiseren de natuurwerkgroep en het stadsbestuur van Hoogstraten naar jaarlijkse gewoonte een plantgoedactie. Tijdens deze actie kan u streekeigen plantgoed bestellen gaande van haagplantsoen geschikt voor het aanplanten van houtkanten en hagen tot fruitbomen en tuinpaketten.

Een bestelformulier kan je aanvragen bij de milieudienst van Hoogstraten (tel: 03 340 19 47 – e-mail: milieu@hoogstraten.be) of vind je op de gemeentelijke website (www.hoogstraten.be). Bestellen kan tot 19 oktober. Alle bestellingen dienen toe te komen op de milieudienst. Het plantgoed zelf kan je afhalen op de gemeentelijke werkplaats op zaterdag 22 november in de voormiddag.

Dag van de natuur

Op zaterdag 15 november steken we met Natuurpunt de handen uit de mouwen in de Lange Beemden, een stukje natuur dat we huren van de familie Verschueren. Die dag wordt in het hele land de "Dag van de Natuur" georganiseerd. Bedoeling is dat we op een plezierige manier de handen uit de mouwen steken en dat de natuur er een stuk beter van wordt. Tijdens de vorige werksessie in de Lange Beemden was de opkomst vrij klein.

Vandaar dat er nog flink wat te doen valt. Niet iedereen kent de weg naar de Lange Beemden. Daarom spreken we om 9.30 uur af aan het museum in de Karel Boomstraat. 's Middags wordt er voor een heerlijke kop soep gezorgd. We hopen heel wat werklustigen te mogen begroeten en uiteraard zijn ook de JNM'ers welkom.

Vogeltrek

Leden van de vogelwerkgroep van Natuurpunt Markvallei reserveren de herfstmaanden vooral voor de vogeltrek. Ze bemannen tijdens de weekends, en in het hoogtepunt van de trek ook op weekdays, een trektelpost in de omgeving van De Hees. Op die plaats hebben ze een goed uitzicht op de omgeving en kunnen ze de vogels al van ver waarnemen.

Visuele waarneming is belangrijk, maar de geluiden die de vogels tijdens de trek maken zeggen dikwijls veel meer over hun identiteit. De waarnemingen worden zorgvuldig genoteerd en nadien in een nationale databank opgeslagen. De gegevens zijn het onderwerp van heel wat

studiewerk. De weergesteldheid bepaalt in belangrijke mate het aantal trekvogels. Maar de trektellers laten zich niet door wat regen of vrieskou afschrikken. Goed ingeduffeld staan ze hun mannetje. In de maanden oktober en november zijn ze elk weekend present.

Geïnteresseerd om het een keer mee te maken?

Contacteer Stijn Leestmans (0479-932112).

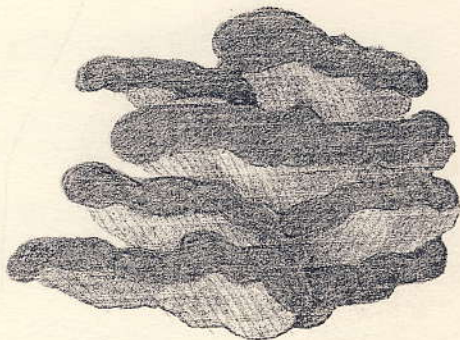
Bolks Heike

De zondagswandeling van de maand november vertrekt aan taverne Het Bolks Heike in het Rijkervorselse gehucht Bolk. De wandeling is een aanrader, alleen al omdat je nadien natuurlijk ook een bezoek aan de taverne kan brengen. In de omgeving van Bolk laat gids Jack Govaerts je kennismaken met een gevarieerd landschap. Ook de bossen van Merksplas-Kolonie liggen langsheen het wandeltraject. Op zondag 2 november verzamelen de wandelaars om 9 uur op de parking van het Bolks Heike.

Hoe meer regen, hoe meer paddestoelen !

Voor velen was deze droge, warme, "mediterrane" zomer één van de mooiste ooit. Paddestoelenliefhebbers zagen dit echter met lede ogen aan. Paddestoelen hebben een warme maar vooral vochtige bodem nodig om vruchtlichamen te kunnen vormen en dus tevoorschijn te komen. Zelfs de natste gebieden, die normaal gezien moeilijk toegankelijk zijn en waar altijd wel iets te vinden valt, waren deze zomer meestal kurkdroog. Een grote opluchting dus, nu het eindelijk is beginnen regenen. Na deze wekenlange droogte kan je natuurlijk niet verwachten dat er meteen paddestoelen uit de grond schieten. Om nog een bevredigend paddestoelenseizoen te krijgen mag het nog een paar weken blijven regenen.

Eén paddestoel genoot wel zichtbaar van de hitte. Namelijk de zwavelzwam. Deze opvallende, fel geel gekleurde parasiet komt vooral voor op eiken, maar ook op andere loofbomen en is op dit moment nog op vele plaatsen te zien. De Vlaamse mycologen (mensen die inventariserend studiewerk verrichten om de kennis van de diversiteit aan paddestoelen en hun verspreiding in Vlaanderen te vergroten) blijven dit najaar hoopvol wachten op regen.

Natuurpunt is actief bezig met de studie en inventarisatie van paddestoelen. Wie meer wil weten over paddestoelen of zin heeft om mee te werken aan inventarisaties kan altijd contact opnemen met: Roosmarijn Steeman, medewerker studie, Tel.: 015-29 72 11

Natuurpunt Markvallei organiseert zondag 5 oktober een paddenstoelenwandeling in Den Rooy in Meerle. Geïnteresseerden verzamelen om 9.00 uur aan de kerk in Meerle. Jack Govaerts wordt de mycoloog van dienst.

Herfstuitstap : LAC DU DER

In de vorige Bieteut hadden we beloofd een doel voor deze uitstap te zoeken en vooral een accommodatie. We hebben dit gevonden in Frankrijk, nl. Giffaumont aan het Lac du Der.

Wie er al eens geweest is weet wat wij daar gaan zoeken: *kraanvogels!* En we zullen er zien. Vorig jaar waren er in die periode ± 42.000 aanwezig, dat kunnen we niet steeds garanderen, maar veel zullen het er zeker zijn. Buiten de kraanvogels is er vanuit de verschillende schuilhutten nog wel heel wat waar te nemen. Ook de wandelingen ter plaatse zijn de moeite waard.

De uitstap gaat door van 8 tot 11 november 2003.

Wie mee wil moet er wel snel bij zijn, want de plaatsen zijn beperkt. Een klein 20 man kan de trip meemaken.

De kostprijs bepalen we zo vlug we weten wie er mee gaat, maar we kunnen u verzekeren dat het een interessante prijs zal zijn.

Dus zo snel mogelijk inschrijven bij Jaak Brosens, tel. 03.315.74.41.

U krijgt dan tijdig bericht over de prijs, vertrektijden en alle andere zaken die ge moet weten.

Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring
**Educatieve
PADDESTOELEN
TENTOONSTELLING**

 KAMK
gesteund door

**Op 11 en 12 oktober 2003
van 10 uur tot 17 uur**

- 12 -

In het **PEERDSBOS - Kindervreemd**
Bredabaan 89 - 2830 BRASSCHAAT - Inkom 2 Euro

Dialezingen in Zundert

donderdag 2 oktober: lezing over de slechtvalk door Peter van Geneijgen

donderdag 16 oktober: Wim Smeets is een topfotograaf die ons vanavond meeneemt op twee avontuurlijke reizen. Een vogelreis naar Patagonië in Chili en rondreis op de rug van een olifant door Bharatput in India

donderdag 30 oktober: vrije dia-avond. Wanneer je zin hebt zijn uw dia's ook welkom.

donderdag 13 november: lezing door Ed Opperman over "steltlopers".

donderdag 27 november: hier geeft men weer de reeks over de slechtvalk op. Mogelijk is dit een foutje, maar er is zeker een lezing.

donderdag 11 december: met de ligfiets naar Santiago de Compostella, Rinie en Corry Stuits hebben dit gedaan en hebben veel dia's gemaakt.

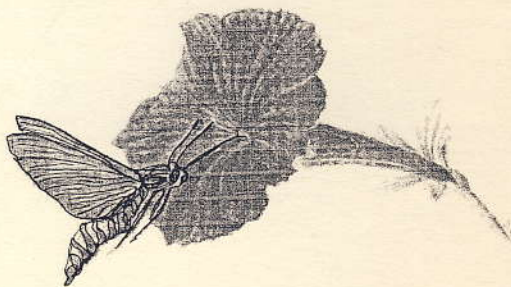
donderdag 18 december: dialezing van een avontuurlijke fietstocht, die Alfons van Kempen heeft gemaakt door Zuid-Amerika.

De lezingen hebben steeds plaats in het Vogelopvangcentrum in Klein Zundert en beginnen altijd om 20.00 uur.

Waarnemingen

Datum	Soort	A.	Opm.	Plaats	UTM	Waarn.
3/04/2003	Bokje	1		Wortel Kolonie	FS2797	HOB
3/04/2003	Havik	1	wijfe	Wortel Kolonie	FS2797	HOB
7/04/2003	Kleine plevier	2		Mosten	FS2103	VDL+BAA+HOB
15/04/2003	Geoorde fuut	1		Wortel Kolonie	FS2797	HOB
15/04/2003	Zwarte wouw	1		E-19put	FS1998	HOB
16/04/2003	Bruine kiekendief	1	mannetje	Wortel Kolonie	FS2797	HOB
16/04/2003	Regenwulp	100		Rode weg	FS2698	HOB
17/04/2003	Ooievaar	1	trek	Minderhout	FS2298	HOB
2/05/2003	Wespendief	1		Wortel Kolonie	FS2797	HOB
11/05/2003	Wespendief	1		Halsche Beemden	FS2698	HOB
11/05/2003	Geoorde fuut	2	koppel	Wortel Kolonie	FS2797	LES+VEL+HOB
12/05/2003	Geoorde fuut	2	koppel	Wortel Kolonie	FS2797	HOB
13/05/2003	Kruisbek	8	1 uitgevl.nest	Wortel Kolonie	FS2696	HOB
18/05/2003	Noordse witsnuitlibel	1	wijfe	Schootsen Hoek	FS2597	HOB
19/05/2003	Geoorde fuut	2	koppel	Wortel Kolonie	FS2797	HOB
19/05/2003	Ijsvogel	2	1 broedgeval	3-gezusters	FT2103	HOB
19/05/2003	Distelvink	2	1 broedgeval	Meerle	FT2302	HOB
26/05/2003	Glassnijder	1		Duivelskuil	FS2586	HOB
26/05/2003	Glassnijder	1		Duivelskuil	FS2586	HOB
31/05/2003	SLANGENAREND	1		Spreboplas	FT2202	HOB
1/06/2003	Grote gele kwikstaart	2	waa.broedg.	E-19put	FS1998	HOB
1/06/2003	Vuurlibel	1	man	E-19put	FS1998	HOB
2/06/2003	Ijsvogel	1		Grote Markmeander	FT2204	HOB
2/06/2003	Geoorde fuut	4	2ad.+2juv.	Wortel Kolonie	FS2797	HOB
2/06/2003	Geoorde fuut	5	2ad.+3juv.	Wortel Kolonie	FS2797	LEJ
29/06/2003	kolibrievlinder	1		Ho, H.Bloedstr.		VEW/BRI
6/07/2003	struiksprinkhaan	1		Ho, H.Bloedstr.		VEW/BRI
7/07/2003	kolibrievlinder	1		Mind.straat	FS2298	VEW
27/07/2003	oranje luzernevlinder	1		Mind., Vooraard	FS2298	VEW
12/08/2003	kolibrievlinder	1		Mind., Vooraard	FS2298	VEW/BRI
24/08/2003	tijgerspin	1		Mind., Halsche-B.	FS2698	VEW/BRI/HOB/....

Conservators :

De Halsche Beemden (Mind.)

Tom Verschraegen
Abelenstraat 11/2
3500 Hasselt
☎ 0486/28.50.96

Aschputten (Meer)

Bart Hoeymans
Sint Clemensstraat 8
2322 Minderhout
☎ 03/314.48.48

Frankenberg (Meer)

Gie Segers
Sluiskensweg 4
2310 Meer
☎ 03/315.88.06

Jan Spannenburgmuseum

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41

PiepWerkGroep (Pi.W.G.) JNM

Leen Segers
Sluiskensweg 4
2310 Meer
☎ 03/315.88.06

Hoofredacteur 't Bietentje :

Wim Verschraegen
Voorraad 10
2322 Minderhout
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)
ingridwim@hotmail.com

Contactpersonen deelwerkgroepen van Werkgroep Natuurstudie :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

ZoogdierenWerkGroep (Z.W.G.)

Dimitri Van Pelt
Moerstraat 48
2320 Hoogstraten
☎ 0476/90.72.49

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

NATUURWERKGROEP
MARKVALLEI

Amfibieën-, Reptielen en Vissen WerkGroep (A.R.V.W.G.)

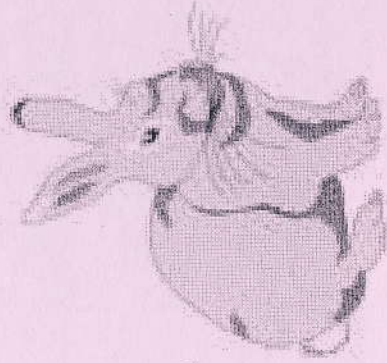
Bart Hoeymans (zie hoger)

Vieze BeestjesWerkGroep (V.B.W.G.) of Werkgroep Ongewervelden + WG Natuurfotografie

Wim Verschraegen (zie hoger)

Reservatenfonds Markvallei : 035 - 1758415 – 40

تحت إشراف
مديرية
التربية والتعليم
بمحافظة
المنيا

Allertofste piepers, ini's, jnm'ers, enz.

Ook deze keer zit er weer een piniteutje bij. Dit piniteutje gaat vooral over het kamp. Dat wil niet zeggen dat het niet interessant is voor wie niet is mee geweest. Je kan bij de waarnemingenlijst eens kijken wat er allemaal te zien is ginder, of de spelletjes kan je zoiezo doen. Dus voor iedereen heb ik geprobeerd er een mooie piniteut van te maken.

Piepertjes en ini's geniet nog van de herfst die er nu aankomt en tot de volgende teut.

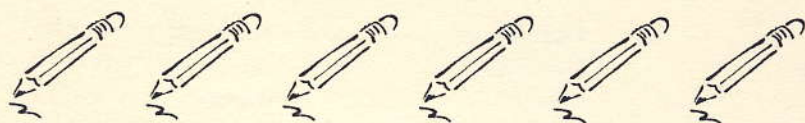

Verslag jnm zomerkamp 2003 te Nismes

Jaja, ook dit jaar zijn we weer op kamp geweest. En net als elk jaar is er te veel gebeurd om in een verslagje te kunnen schrijven, maar ik zal mijn best doen. Het is allemaal begonnen in Berchem den 21ste juli. Die dag kwamen al onze kampgangertjes in troepjes binnen. Het leek al onmiddellijk een heel tof en vermoeiend kamp te worden. Na heeeeeeeeel veel stationnetjes en enkele uurtjes en liedjes later kwamen we aan in het stationnetje niet ver van onze kampplaats. Toen we de trein uitstapten, troffen we Wout M., Wout O. en Dries VDK lui liggend aan op een bankje. Zij waren op voorkamp geweest en hadden onze kampplaats al klaargemaakt voor de invasie van jnm markvallei. Nadat ons maagje weer gevuld was, zetten we onze tocht verder naar onze kampweide. Tegen dat we er waren, bleken we nog enthousiast genoeg om onmiddellijk de tentjes op te stellen. Bij de één ging dat al wat vlotter als bij de ander (eh tinne en lieselot). Uiteindelijk zijn ze allemaal recht geraakt en konden we het beekje al gaan uitproberen op zijn zwemvriendelijkheid. Achteraf gezien weet ik niet of er eigenlijk ook echt in die beek gezwommen is, maar hij heeft toch voor vele uren plezier en verfrissing gezorgd. De volgende dagen hebben we vele leuke tochten gemaakt. Zo herinner ik mij de tocht naar de kloof, waar onze jnm'ers zich ontpopten tot speleologen. De waarnemingen van deze tochten vind je ook terug in dit pinituteutje. Twee dagen nadat we waren aangekomen, kwamen ook Lysander, Nina, Eva en An aan op ons kampweitje. Dit was trouwens een mooie uitvlucht voor de piepers en de ini's die we net met moeite in hun tent kregen om te gaan slapen om er weer uit te komen. Toch waren we blij dat ook zij mee op kamp kwamen. We hebben ook nog een nachtspel gedaan. Nadat iedereen bruut uit zijn slaap werd wakker gemaakt en een rode of blauwe stip kregen, werd het een geslaagd nachtspel. Eén van onze boemannen, Wout M., heeft helaas

wel zijn enkel verstuikt. Al bij al viel dat gelukkig nogal mee. Na het nachtspel kregen we allemaal nog lekkere pudding. Vrijdag kwam ook Koen nog. Ook arriveerden de eerste weekendbezoekers. Jorn, Ingrid, Wim en Tom VD zijn ons komen opzoeken. In het weekend hadden we spijtig genoeg wat slechter weer waardoor we niet veel hebben kunnen zien. Wel konden we spelletjes spelen en deze keer had Eva een ongelukje. Haar enkel bleek gebroken te zijn. Ondanks alles kon Eva toch bij ons op kamp blijven en hebben we ons met zijn allen nog goed geamuseerd. Stef en Jan kwamen de laatste dagen van het kamp met ons meebelevén. Ja, het einde kwam weer veel te snel in zicht. En hoewel het altijd spijtig is dat het kamp op zijn einde komt, is de laatste avond wel de leukste. Bijna iedereen heeft ook dit jaar een leuke act in elkaar gestoken voor de bonte avond. We hebben tien om te zien gezien, een liedje op de dwarsfluit gehoord, chefkok gezien,... Het kampvuur werd aangestoken tegen dat de laatste actjes bezig waren, zodat we snel met zijn allen aan het kampvuur konden gaan zitten. Na wat liedjes, fruitsap en pannenkoeken is tenslotte iedereen gaan slapen. Zo kwamen we aan onze laatste dag. Spijtig genoeg bleek het te regenen die ochtend. Gelukkig hadden we de meeste tentjes al afgebroken. De andere moesten uiteindelijk toch in de regen worden afgebroken. Enkele maakten zelf regenjassen uit vuilzakken voor iedereen en zo staan we uiteindelijk ook op de kampfoto. Onze trip naar het station moest dus in de regen verlopen. Toen we in het station kwamen, begon het weer te beteren en toen we uiteindelijk in het station aankwamen, straaldennaast de ouders ook de zon. Al bij al was het een fantastisch kamp en ik kijk al uit naar volgend jaar.

Vind de woorden terug!!!

In het kader hieronder staan allemaal lettertjes. Op de volgende bladzijde staan allemaal namen van dieren en planten. De bedoeling is dat jullie deze allemaal terug proberen te vinden in de kader. Je kan alle richtingen uit. Als je alle namen hebt gevonden, blijven er een paar lettertjes over. Met deze lettertjes kan je een naam vinden van een vogel. Succes!!!

H	A	Z	E	L	W	O	R	M
U	B	U	I	Z	E	R	D	G
I	P	I	K	Z	Z	N	M	N
S	A	D	E	G	E	L	U	A
Z	E	L	P	E	L	L	S	L
W	O	U	A	L	U	I	S	S
A	I	T	G	M	V	K	P	N
L	H	L	E	O	O	O	I	I
U	E	R	G	E	S	E	N	U
W	B	V	A	R	K	E	N	T

Brem	Hazelworm	Tuinslang
Buizerd	Huiszwaluw	Uil
Das	Kip	Varken
Eend	Koe	Vis
Egel	Luis	Vos
Eikepage	Mus	Wezel
Els	Spin	Wilg
Ezel	Teek	

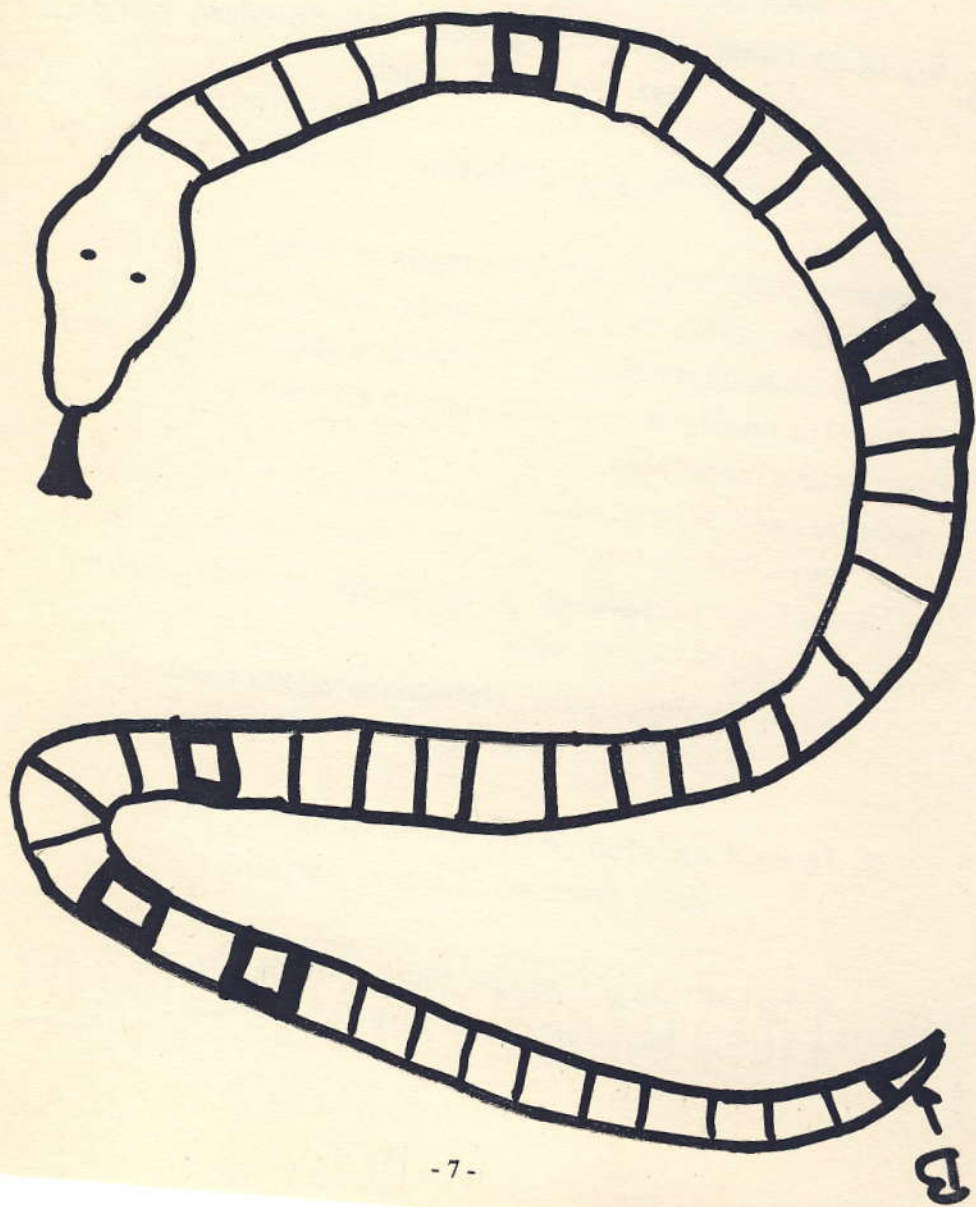
Oplossing onder aan de bladzijde.

Wat ben ik?

Bij dit spelletje moeten jullie een woordslang maken door bij de omschrijving het juiste dier of de juiste plant te vinden. Je krijgt alvast 1 tip: alle namen komen uit de waarnemingen van het zomerkamp en deze waarnemingen vind je ook in de pinitent.

1. Ik ben een vogel en ik eet heel graag vissen en dergelijke. Mensen die een vijvertje hebben in hun tuin zetten soms een beeld van mij bij de vijver zodat ik zou afgeschrikt worden en hun visjes niet op eet.
2. Ik ben een zoogdier. Ik kan snel lopen en heb lange poten. Ik lust graag gras.
3. Ik ben een plant. Ik ben makkelijk te herkennen aan mijn bes. Vandaar ook mijn naam!!!
4. Ik ben een sprinkhaan, meer bepaald een sabelsprinkhaan. De sabel van deze sprinkhanen is eigenlijk een legboor. Mijn legboor is een beetje omgebogen. Hierdoor gaat mijn legboor op iets lijken en daar heb ik mijn naam aan te danken.
5. Ook ik ben een sprinkhaan. Ook ik heb mijn naam te danken aan mijn uiterlijk. Ik heb namelijk een donkere kleur.
6. Ik ben een vogel. Ik ben zwart en wit. Ik pik graag dingetjes die glimmen.

Oplossing: 1ste spelletje: OEHOE/ 2de spelletje: 1. blauwe reiger, 2. ree, 3. eenbes, 4. sikkelsprinkhaan, 5. negertje, 6. ekster

Recept van champignonburgers

Bij deze hamburgers heb je wel de hulp nodig van
een mama of papa!

Ingrediënten

2 uien	bloem
1 sjalotje	melk
250 gr champignons	paneermeel
1 teentje knoflook	peper en zout
een paar stengeltjes peterselie	

Hoe ga je te werk?

1. Snij de uien, sjalot, champignons, knoflook en peterselie.
2. Je doet een beetje olie of boter in de pan en laat deze smelten of warm worden
3. Je bakt de uien en de sjalot tot ze glazig zijn (jullie mama weet wel wat dat betekent)

ACTIVITEITENKALENDER

zondag 5 oktober 2003

PADDENSTOELENWANDELING

Onze wandeling van de eerste zondag gaat vandaag door in Den Rooy in Meerle. We gaan er op zoek naar paddenstoelen en we zullen er vinden.

Waar? Wanneer? Kerkplein Meerle om 9.00 uur

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

donderdag 9 oktober 2003

BELEIDSWERKGROEP

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00 uur

Verantwoordelijke: Marcel Adriaensen (03.315.90.40)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 11 oktober 2003

FOTOWERKGROEP

De leden van de fotowerkgroep worden deze avond verwacht. Breng een 5-tal foto's mee, dan kunnen we deze misschien bespreken.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00 uur.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03.314.47.75)

Organisatie: Fotowerkgroep Markvallei

zaterdag 18 oktober 2003

PIEPACTIVITEIT

De dieploden gaan zich deze namiddag nog eens kunnen uitleven. Zorg dat je er bij bent.

Waar ? Wanneer? Casino Wortel Kolonie om 14.00 uur.

Verantwoordelijke: Leen Segers (03.315.88.06)

Organisatie: JNM- Markvallei

zaterdag 1 november 2003

DIA-AVOND

Op de eerste dia-avond van het jaar zal Jorn Van den Bogaert ons laten kennismaken met de bever in België en de rest van Europa en als afsluiter een kort reeksje over de wolf, de beer en de wisent in Europa.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00 uur.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03.314.47.75)

8 - 11 november 2003

UITSTAP LAC DU DER

Voor deze trip naar de kraanvogels vindt u meer uitleg elders.

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03.315.74.41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 15 november 2003

DAG VAN DE NATUUR

Vandaag gaan we beheerswerkzaamheden uitvoeren in de Lange Beemden. Handschoenen en misschien een hooirijf zijn zeker geen overbodige attributen. We hopen op heel wat liefhebbers om ons te helpen.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 9.30 u.

Verantwoordelijke: Jef Leestmans (0475.69.53.53)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 15 november 2003 CULINAIRE PIEP- EN INI-ACTIVITEIT

Deze avond gaan we kokkerellen tijdens onze bijeenkomst. Natuurlijk eten we achteraf alles op, zorg er dus voor dat je honger hebt.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum van 17 tot 22 u.

Verantwoordelijke: Stef Bastiaansen

Organisatie: JNM-Markvallei.

21-22 november 2003

PLANTGOEDACTIE

Op vrijdagavond hebben we veel volk nodig om de planten te sorteren en klaar te maken voor de aflevering.

Waar ? Wanneer? vrijdagavond om 18.30 uur in het gemeentemagazijn.

Verantwoordelijke: Gie Segers en Ingrid Brosens

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

zaterdag 22 november 2003

**JNM-VERGADERING
EN**

BESTUURSVERKIEZING

Deze avond heeft de jaarlijkse bestuursverkiezing plaats. Kandidaten voor een plaatsje kunnen zich alvast melden bij Stijn Leestmans.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 19.00 uur.

Verantwoordelijke: Stijn Leestmans (0479.93.21.12)

Maandag 24 november 2003 VERGADERING WG NATUURSTUDIE

Waar ? Wanneer? Jan Spanneburgmuseum om 20.00 uur

Verantwoordelijke: Stijn Leestmans (0479.93.21.12)

woensdag 3 december 2003

VERGADERING NME

Waar ? Wanneer? 20 u. in het lokaal.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 7 december 2003

ZONDAGSWANDELING

De maandelijkse wandeling trekt deze morgen naar de Strijbeekse Heide.

Waar ? Wanneer? Kerkplein Meerle om 9.00 uur

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 7 december 2003

PIEPACTIVITEIT

We verwachten deze namiddag onze piepers met hun fiets, dan kunnen we eens een kleine uitstap maken.

Waar? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00 uur.

Verantwoordelijke: Eva Van Look

Organisatie: JNM-Markvallei

woensdag 10 december 2003

VERGADERING NATUURPUNT

Waar? Wanneer? 20 u. in het lokaal.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 13 december 2003

DIA-AVOND

De tweede dialezing van deze winter wordt verzorgd door Dick Klees. Vandaag brengt hij een zeer interessante reeks over insecten, waarbij hij heel wat deskundige uitleg zal geven.

Waar? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00 uur.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03.314.47.75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 19 december 2003

DEADLINE 'T BIETEUTJE

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

zaterdag 20 december 2003

KERSTFEESTJE JNM

Op ons Kerstfeestje nodigen wij zowel de ini's als de piepers uit. Wanneer je kampfoto's hebt, breng deze dan mee. Let op: inschrijven vooraf is noodzakelijk en wel **voor 15 december** bij Leen Segers.

Waar? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00 uur.

Verantwoordelijke: Leen Segers (03.315.88.06)

Organisatie: JNM-Markvallei

zondag 4 januari 2004

ZONDAGSWANDELING

We zetten het nieuwe jaar in met de Landschapswandeling in Hoogstraten. Na de wandeling houden we een kleine Nieuwjaarsreceptie in het Jan Spannenburgmuseum.

Waar? Wanneer? Begijnhof Hoogstraten om 9.00 uur

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

VARIA

Op maandag 13 oktober heeft er in het stadhuis een voorlichtingsvergadering plaats over de afbakening van "stiltegebieden". Iedereen is uitgenodigd.

Beginuur: 20.00 uur.

TREKTELLEN

In oktober gaan we weer iedere dag trektellen in de Hees. We beginnen bij zonsopgang en tellen gewoonlijk tot de middag. Iedereen is welkom.

VOORJAAR

Cursus natuurvriendelijke tuinen

Vrijdag 5 december 2003

TREKTELBIJEENKOMST

De jaarlijkse trektelbijeenkomst van de omliggende telposten vindt dit jaar plaats in ons museum. De resultaten van de verschillende posten worden bespreken.

Waar? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 19.30 uur

Verantwoordelijke : Jef Leestmans

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

4. Voeg de champignons toe en laat dit mengsel 5 minuutjes bakken en voeg er dan de knoflook aan toe.

5. Laat het mengsel met de knoflook nog eventjes doorbakken tot het vocht grotendeels is verdampt.

6. Haal de pan van het vuur, voeg de peterselie toe en laat de pan afkoelen (de peterselie niet mee bakken!)

7. als het mengsel is afgekoeld mag je het mengsel in een kom doen en mengen met bloem en melk. Je kunt best beetje bij beetje bloem en melk toevoegen tot je kneedbaar deeg krijgt.

8. Je neemt telkens een beetje deeg in je hand en vormt er hamburgers mee, Je strooit op tafel een beetje paneermeel en rolt de hamburger daar in zodat je een korstje met paneermeel krijgt.

9. Nu kan je de hamburgers bakken.

10. Nu zijn ze klaar! Smakelijk!!!

Waarnemingen JNM kamp Nismes 2003

Zo hier vind je alle waarnemingen van het JNM kamp. Diegene die niet zijn mee geweest, kunnen eens kijken wat we allemaal hebben gezien en misschien willen ze volgend jaar ook wel mee. De anderen die kunnen hun geheugen terug opfrissen en hun kampboekje aanvullen.

Zoogdieren

1. Grote bosmuis
2. Bosmuis
3. Ree
4. Sporen van wilde kat, edelhert, everzwijn
5. Dassenburcht
6. Vos

Vogels

1. Blauwe reiger	18. Oeverwaluw
2. Wilde eend	19. Boerenwaluw
3. Buizerd	20. Huiswaluw
4. Wespandief	21. Witte kwik
5. Sperwer	22. Grote gele kwik
6. Torenvalk	23. Winterkoning
7. Fazant	24. Waterspreeuw
8. Waterhoen	25. Heggenmus
9. Meerkoe	26. Roodborst
10. Houtduif	27. Zwarte roodstaart
11. Turkse tortel	28. Zanglijster
12. Bosuil	29. Merel
13. Oehoe	30. Grasmus
14. Gierzwaluw	31. Tjiftjaf
15. Ijsvogel	32. Koolmees
16. Groene specht	33. Pimpelmees
17. Grote bonte specht	34. Boomklever

35. Boomkruiper
36. Ekster
37. Gaai
38. Kauw
39. Kraai
40. Spreeuw
41. Huismus

42. Vink
43. Kneu
44. Putter
45. Goudvink
46. Geelgors

Sprinkhanen

1. Bramesprinkhaan
2. Struiksprinkhaan
3. Lichtgroene sabelsprinkhaan
4. Sikkelsprinkhaan
5. Zuidelijk spitskopje
6. Gewoon doorntje
7. Kalkdoorntje
8. Rosse sprinkhaan

9. Gouden sprinkhaan
10. Zoemertje
11. Negertje
12. Krasser
13. Steppesprinkhaan
14. Ratelaar
15. Bruine sprinkhaan

Dagvlinders

1. Bruin dikkopje
2. Kaasjeskruidikkopje
3. Dwergdikkopje
4. Zwartsprietdikkopje
5. Geelsprietdikkopje
6. Groot dikkopje
7. Koninginnenpage
8. Koningspage
9. Groot koolwitje
10. Klein koolwitje
11. Klein geaderd witje
12. Gele luzerne
13. Zuidelijke luzerne
14. Oranje luzerne
15. Citroentje
16. Kleine vuurvinder
17. Bruine vuurvinder
18. Sleedoornpage
19. Eikenpage
20. Dwergblauwtje
21. Bleek blauwtje

22. Bruin blauwtje
23. Icarusblauwtje
24. Grote weerschijn (†, ♀)
25. Kleine ijsvogel
26. Dagpauwoog
27. Distelvlinder
28. Atalanta
29. Kleine vos
30. Gehakkelde aurelia
31. Landkaartje
32. Keizersmantel
33. Grote parelmoervlinder
34. Adippevlinder
35. Akkerparelmoervlinder
36. Dambordje
37. Koevinkje
38. Bruin zandoogje
39. Oranje zandoogje
40. Hooibeestje
41. Bont zandoogje
42. Argusvlinder

Libellen

1. Weidebeekjuffer
2. Lantaarntje
3. Blauwe breedscheenjuffer
4. Watersnuffel
5. Vuurjuffer
6. Gewone pantserjuffer
7. Blauwe glazenmaker

Overige vieze beestjes

Gouden tor

Amfibieën en reptielen

1. Gewone pad
2. Groene kikker
3. Bruine kikker
4. Vuursalamander
5. Hazelworm
6. Levendbarende hagedis

Planten

1. Zilverspar
2. Jeneverbes
3. Taxus
4. Wilg sp.
5. Witte abeel
6. Ratelpupulier
7. Zachte berk
8. Zwarte els
9. Haagbeuk
10. Hazelaar
11. Beuk
12. Zomereik
13. Hop
14. Grote brandnetel
15. Maretak
16. Varkensgras
17. Veenwortel
18. Zwaluwtong
19. Schapezuring
20. Bloedzuring
21. Ridderzuring
22. Melganzevoet
23. Bosmuur
24. Vogelmuur
25. Watermuur
26. Echte koekoeksbloem
27. Dagkoekoeksbloem
28. Zeepkruid
29. Stinkend nieskruid
30. Bosrank
31. Kruipende boterbloem
32. Scherpe boterbloem
33. Speenkruid
34. Stijve waterranonkel
35. Ruige klaproos
36. Bleke klaproos
37. Gele helmbloem
38. Gewone raket
39. Look-zonder-look
40. Ruige scheefkelk
41. Wilde reseda
42. Tripmadam
43. Muurpeper
44. Wit vetkruid
45. Paarbladig goudveil
46. Moerasspirea
47. Hondsoors
48. Gewone agrimonie
49. Kleine pimpernel
50. Geel nagelkruid

51. Zilver schoon
52. Voorjaars ganzerik
53. Tormentil
54. Vijfvingerkruid
55. Geelgroene vrouwenmantel
56. Bosaardbei
57. Wilde lijsterbes
58. Wilde dwergmispel
59. Eenstijlige meidoorn
60. Sleedoorn
61. Brem
62. Verfbrem
63. Pijlbrem
64. Boslathyrus
65. Veldlathyrus
66. Kruipend stalkruid
67. Kattedoorn
68. Goudgele honigklaver
69. Hopklaver
70. Luzerne
71. Witte klaver
72. Kleine klaver
73. Hazepootje
74. Gewone rolklaver
75. Smalle rolklaver
76. Wondklaver
77. Gehoornde klaverzuring
78. Bloedooievaarsbek
79. Robertskruid
80. Geelhartje
81. Bosbingelkruid
82. Kleine wolfsmelk
83. Amandelwolfsmelk
84. Gewone vleugeltjesbloem
85. Spaanse aak
86. Groot springzaad
87. Hulst
88. Wilde kardinaalsmuts
89. Palmboompje
90. Sporkehout
91. Muskuskaasjeskruid

92. Zwart peperboompje
93. Liggend hertshooi
94. St.-Janskruid
95. Geel zonneroosje
96. Grote kattestaart
97. Groot heksenkruid
98. Middelste teunisbloem
99. Wilgeroosje
100. Rode kornoelje
101. Klimop
102. Fluitekruid
103. Grote bevernel
104. Kleine bevernel
105. Zevenblad
106. Sikkeldgoudscherm
107. Gewone bereklauw
108. Heggedoornzaad
109. Wilde peen
110. Gulden sleutelbloem
111. Rood guichelheil
112. Wilde liguster
113. Echt duizendguldenkruid
114. Duitse gentiaan
115. Engbloem
116. Kalkbedstro
117. Echt walstro
118. Glad walstro
119. Kleefkruid
120. Kruisbladwalstro
121. Klein warkruid
122. Haagwinde
123. Akkerwinde
124. Akkervergeet-mij-nietje
125. Ijzerhard
126. Kruipend zenegroen
127. Valse salie
128. Echte gamander
129. Smalle raai
130. Gewone hennepnetel
131. Betonie
132. Bosandoorn

133.	Bergandoorn	169.	Gewoon duizendblad
134.	Gewone brunel	170.	Margriet
135.	Kleine steentijm	171.	Bijvoet
136.	Borstelkrans	172.	Schaduwkruid
137.	Wilde marjolein	173.	Jacobskruid
138.	Grote tijm	174.	Grote klit
139.	Wolfskers	175.	Speerdistel
140.	Bitterzoet	176.	Aarddistel
141.	Vlinderstruik	177.	Grote centarie
142.	Mottenkruid	178.	Wilde chicorei
143.	Zwarte toorts	179.	Gele morgenster
144.	Klein leeuwenbek	180.	Gewone melkdistel
145.	Gestreepte leeuwenbek	181.	Paardebloem
146.	Vlasbekje	182.	Muizeoor
147.	Muurleeuwenbek	183.	Doorgroeid fonteinkruid
148.	Geel vingerhoedskruid	184.	Herfsttijloos
149.	Hengel	185.	Moeslook
150.	Stijve ogentroost	186.	Kraailook
151.	Kleine ratelaar	187.	Kranssalomonszegel
152.	Tijmbremraap	188.	Gewone salomonszegel
153.	Grote weegbree	189.	Welriekende
154.	Smalle weegbree		salomonszegel
155.	Ruige weegbree	190.	Eenbes
156.	Gewone vlier	191.	Gevlekte aronskelk
157.	Gelders roos	192.	Brede wespenorchis
158.	Wollige sneeuwbal	193.	Geelgroene
159.	Wilde kamperfoelie		wespenorchis
160.	Grote kaardebol	194.	Bruinrode wespenorchis
161.	Beemdkroon	195.	Vogelnestje
162.	Duifkruid	196.	Grote keverorchis
163.	Rapunzelklokje	197.	Grote muggenorchis
164.	Grasklokje	198.	Welriekende
165.	Ruig klokje		muggenorchis!!!
166.	Koninginnekruid	199.	Bokkenorchis
167.	Madeliefje		(uitgebloeid)
168.	Wilde bertram		

Dit was het dan alweer. Zoals jullie hebben kunnen lezen, hebben veel piepertjes en leiding mij geholpen om deze eerste piniteut te maken. Ik hoop dat er nog zijn die mij willen helpen bij de volgende piniteut. Breng dus alles wat je denkt da hier in moet komen binnen bij mij.

Piepverantwoordelijke en piniredactrice

Leen Segers
Sluiskensweg 4
2321 Meer
leen_segers@hotmail.com
03 315 88 06

Iniverantwoordelijke

Loes Verbraeken
Bergsken 9
2310 Rijkevorsel
loesseke@tiscali.be
03 314 71 85

